

Податкова консультація

Головне управління ДФС в Одеській області розглянуло запит ДП «...» про надання податкової консультації щодо законності та можливості проведення взаємозаліку зустрічних однорідних вимог для погашення боргу в рамках виконавчого провадження, та керуючись ст. 52 Податкового кодексу України від 02.12.2010 № 2755-VI, зі змінами та доповненнями (далі – Кодекс), повідомляє наступне.

Відповідно до ст. 1 Закону України від 23 вересня 1994 року № 185/94-ВР «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті», із змінами та доповненнями, виручка резидентів у іноземній валюті від експорту продукції підлягає зарахуванню на їх валютні рахунки в уповноважених банках у строки виплати заборгованостей, зазначені в контрактах, але не пізніше 180 календарних днів з дати митного оформлення (виписки вивізної вантажної митної декларації) такої продукції, що експортується, а в разі експорту робіт, транспортних послуг - з моменту підписання акта або іншого документа, що засвідчує виконання робіт, надання транспортних послуг. Перевищення зазначеного строку потребує висновку центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері економічного розвитку.

Відповідно до п. 1.11 Інструкції про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями, затвердженої Постановою Правління НБУ від 24.03.1999 № 136, із змінами та доповненнями, експортна операція з поставки продукції, виконання робіт, надання транспортних, страхових послуг та імпорнтна операція можуть бути зняті з контролю за наявності належним чином оформлених документів про припинення зобов'язань за цими операціями зарахуванням, якщо:

вимоги впливають із взаємних зобов'язань між резидентом і нерезидентом, які є контрагентами за цими операціями;

вимоги однорідні;

строк виконання за зустрічними вимогами настав або не встановлений, або визначений моментом пред'явлення вимоги;

між сторонами не було спору щодо характеру зобов'язання, його змісту, умов виконання тощо.

Водночас, п. 4 постанови Національного банку України від 13.12.2016 № 410 «Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України» визначено, що уповноважені банки не можуть знімати з контролю експортні операції клієнтів на підставі документів про припинення зобов'язань зарахуванням зустрічних однорідних вимог:

в іноземній валюті 1-ї групи Класифікатора іноземних валют та банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04.02.1998 № 34 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 19.04.2016 № 269) (зі змінами) / російських рублях (незалежно від суми операції);

в інших валютах (якщо загальна сума зобов'язань, що припиняються зарахуванням у межах одного договору щодо експорту товарів, перевищує в еквіваленті 500000 доларів США).

Надходження в іноземній валюті за експортними операціями клієнтів банку мають бути продані в порядку, установленому в пункті 2 цієї постанови.

Отже, нормативними документами не передбачена можливість проведення заліку за експортними операціями при наявності судового спору, а також за зобов'язаннями в дол. США.

Крім того, відповідно до п. 1 Указу Президента України від 27 червня 1999 року № 734/99 «Про врегулювання порядку одержання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів та застосування штрафних санкцій за порушення валютного законодавства», Положення про порядок отримання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів і надання резидентами позик в іноземній валюті нерезидентам, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 17.06.2004 № 270, із змінами та доповненнями (далі – Положення), договори, які передбачають виконання резидентами боргових зобов'язань перед нерезидентами за запозиченими у них кредитами, позиками в іноземній валюті, підлягають реєстрації Національним банком України.

Відповідно до п. 3.1. Глави 3 Положення, обслуговування уповноваженим банком операцій за договором [зарахування коштів на рахунок резидента-позичальника в уповноваженому банку, що надходять від нерезидента як кредит, з урахуванням вимог пункту 3.6 глави 3 розділу I цього Положення; здійснення купівлі (продажу, обміну) іноземної валюти за кредитними операціями та платежами за цими операціями за дорученням резидента-позичальника; перерахування коштів з рахунку резидента-позичальника для здійснення платежів у рахунок виконання боргових зобов'язань резидента-позичальника перед нерезидентом-кредитором, передбачених договором] здійснюється лише за наявності документів, що свідчать про правомірність одержання резидентом кредитних коштів згідно із законодавством України, урахуваючи вимоги цього Положення щодо реєстрації договору, та потрібні для виконання обслуговуючим банком функцій щодо здійснення валютного контролю за операціями за договором.

Відповідно до п.52.2 ст.52 Кодексу, податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.